

Aftaná rannsóknarferð við Magnusi Heinásyni:

Fleiri svampar og meiri sandur kring Føroyar enn fyrr hildið

Nógv nýggj vitan um djóralívið á okkara havbotni fer at koma fram í dagsins ljós komandi árin

Í summar vóru fleiri norðurlendskir granskarar á rannsóknarferð við Magnusi Heinásyni undir Føroyum. Teir gjørdur tær neyðugu fyrireikingarnar til tað stóra granskingarprojektið viðvíkjandi djóralívinum á føroyska havbotninum, sum skal byrja av álvara komandi ár.

Longu nú undir hesum forkanningum eru gjørdar fleiri áhugaverdar uppdagingar. Eitt nú hevur ein kendur danskur svampasferðingur kunnað tvífaldað talið av kendum svampaslogum á havbotninum.

Haraftrat er funnið fram til at vit mugu endurskoða fatan okkara av einum parti av sjálvum havbotninum. Har tey gomlu sjókortini mangastaðni siga mórubotn, vísir tað seg nú, at hesin botnurin er finsandsbotnur.

Gongd er komin á arbeiðið at kanna djóralívið á havbotninum kring Føroyar. Longu nú er eitt stórt fyrireikandi arbeiði gjørt, og í summar fóru so granskarar og vísindamenn úr fleiri Norðurlondum út við rannsóknarskipinum Magnus Heinason at gera tær neyðugu fyrireikingar rannsóknirnar. Hesar rannsóknirnar skulu so vera sjálvt grundarlagið undir tí stóra og umfevandi granskingarprojekti, sum byrjar komandi ár.

Týðandi granskari

Ein av teimum, sum var við Magnur Heinason fjórtan dagar í summar, var Ole Tendal, sum dagliga starvast á Zoologisk

Museum í Keypmannahavn. Har fæst hann so serliga við fjúpvatnsdjór og -livfrøði við serligum atliti til tann djórabólkin vit nevna svampar.

Hann hevur skrivað doktoraritgerðir um djúpvatnsdjór og hevur annars verið við á fleiri rannsóknarferðum á djúpum vatni í Atlantshavinum, og sumuleiðis hevur hann arbeitt á vísindaligum stovnum í øðrum londum. Samanumtikið ein kapasitetur, sum kann hava stóran týdning fyri úrslitið av tí stóra kanningarprojekti, sum skjótt nú er settur á.

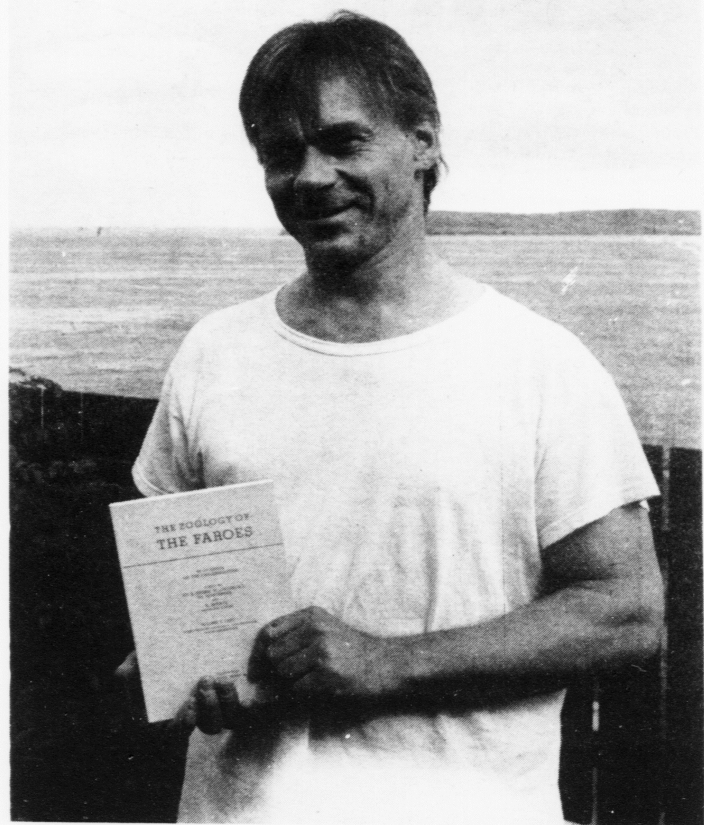
15-18 mió. kr.

Talan er ikki um nakra litla verkætlan. Sjálvt projektið, sum er tað

Ole Tendal við einum eintaki av »Zoology of the Faroes«, sum nú skal endurskoðast og útbyggjast

mest umfevandi av sínum slag, sum yvirhefur er gjørt, fer at taka fyrst try á við innsavning og skráseting av tilfari og síðani enn try á við kanning av teimum ymsu djóraslogunum. Alt arbeiðið er mett til at kosta einar 15-18 mill. kr. Føroyingar gjalda nakað av hesi upphædd, men tað vera so Norðurlond í felag við ymsum stovnum, sum koma at fígga alt projektið. Tað vera so bæði norðurlendskir og aðrir granskarar við í arbeiðinum, sum hevur til endamálið at fáa eina so fullfíggaða mynd av øllum djóralívinum á havbotninum við Føroyar sum yvirhefur gjørligt. Líkandi kanningar eru gjørdar við Bermuda, men í nógv minni mál.

Tá alt kanningararbeiðið er liðugt verður roknað við, at tað neyvan finst eitt líkandi øki í allari verðini, sum er líka væl kannað sum tað føroyska. Hetta ger so eisini at tað er stórur áhugi fyri projekti, og nógvir eru teir granskarar, sum fegnir vilja vera við í arbeiðinum.

Skipanarbólkur

Í samband við projektið er settur ein skipanarbólkur við fimm limum úr ávikavist Føroyum, Danmark, Noregi, Svøriki og Íslandi. Dagligu leiðarir av øllum projekti, sum er Arne Nørrevang, biologur.

Landstýrið hevur játtað pening til innrættan av eini rannsóknarstovu, sum verður í tí gamla turkíhúsinum í Kaldbak. Tað verða tí ikki bert føroyingar, sum skulu fígga hetta stóra projektið. Tað verður eisini norðurlendskir stovnar so sum »Nordisk Kollegium for Marinbiologi.« Norðurlandaráðið o.a. sum fara at fígga projektið.

Ætlanin er so tey komandi trý árin at innsavna og skráseta djóraslogini, sum finnast á havbotninum, og verða tey so send granskarum í fleiri londum, sum skulu kanna hesi næri og skriva ritgerðir um tey. Hesar ritgerðir verða so allar savnaðar sama aftur og vit fáa eina heildarmynd av djóralívinum á havbotninum kring Føroyar.

Væl nøgdur higtartil

Í samband við fyrireikingarnar hevur so Magnus Heinason verið á 14 daga langari rannsóknarferð undir Føroyum. Við vóru granskarar úr fleiri Norðurlondum og teirra millum eisini Ole Tendal frá Zoologisk Museum í Keypmannahavn.

Sjálvr er hann sera væl nøgdur við hesa fyrstu fyrireikandi rannsóknarferðina og sigur, at tað longu nú er nógv, sum talar fyri, at tað ber til at fáa eitt gott projekt burtur úr.

Um projektið sigur hann m.a., at tað er gott, at fleiri lond eru uppi í og eisini heldur hann tað vera eina styrki, at føroyingar, sum dagliga arbeiða við fiskirannsókn, eru við í projekti. Fiskirannsóknarstovan hevur ein lim í sjálvum skipanarbólkini og var hann við Magnus Heinason í summar saman við øðrum granskarum.

Ætlanin er at Fiskirannsóknarstovan skal kanna uppvakstrarumstøður hjá fiski og annars

kanna føðina, sum fiskurin livir av. Hetta kann fáa stóran týdning fyri varðveitanina av fiskastovnum og annars vera við til at geva okkum meiri vitan um sjálvt livsgrundarlag okkara, fiskastovnar.

Ole Tendal er eisini sera fegin um, at oceanografar ella havfrøðingar vera við í projekti. Hetta er nakað nýtt fyri slík projekt, tí tað er nú staðni í dag, at ein hevur tól, sum kunnu kanna streym, vatnútskifta o.l. viðurskipti um somu tíð, sum biologar kanna djóralívið á havbotninum.

Kanning gjørd fyrr

Annars heldur Ole Tendal, at júst hetta projektið er sera áhugavert, tí tað fyriliggur longu ein kanning av djóralívinum á havbotninum kring Føroyar, sum tá ikki er so umfevandi. Kortini er tann kanningin sera rúgvusmikil eftir tíðirar metum. Hon varð gjørd tíðliga í hesi øldini og er úrslitið av henni givið út í bókini »Zoology of the